

Eraikitzeko ordua

Mikel Irizar
HIZKUNTZA
BERDINTASUNeko
ZUZENDARIA
GIPUZKOAKO FORU
ALDUNDIAN
@mirizarberdin

Uste dut egintzat eman dezakegula euskararen prozesua aro berri batean sartzeko lehen baldintza: zoru komun bat identifikatzea, terminologia eta diagnostikoak hurbiltzea, lubakien gainean zubi behin-behinekoak jartzea... Zantzu asko dago, izan Korrikaren Santiago zubiko argazkia, Udaltop jardunaldiko ekimena, Euskal Herriko euskararen erakunde publikoen lankidetzak akordioa... Azken zantzua, Kontseiluak berriki egin duen ekitaldian azaldu zuen diskurtso berriaren osagaiak: konplizitate publiko-soziala, hizkuntza politika elkarrekin birpentsatu, egitasmo partekatuak eta jauzi esanguratsu bat egiteko aukera.

Behin oinarritzakoa zen baldintza sortuta, ordua da zoru komun horren gainean eraikitzen hasteko. Eraiki beharko genituzke, ordena honetan:

1. Elkarrenganako konfiantza. Mesfidantzaren garaian, ohiko bihurtu zaigu solaskidearen hitzei baino intentzio ustezkoei gehiago erreparatzea. Konfiantza da sinestea solaskidearen nahia dela hain justu esaten ari zaigun hori, beste tolesdurarik gabe.

2. Ekimen partekatuak. Konfiantza igurtziarekin sortzen da; eta igurtzia, ekimen partekatuekin. Balekoa da batek antolatzea eta besteak atxikitzea, baina hobea da elkarrekin antolatzea eta gauzatzea, bide osoa elkarrekin egitea; ekintzan bezainbat, ideien artean ere igurtzia bilatzea.

Praktikatzeak aukera ezin hobea da indartzen ari den aktibazioaren dinamika, ahobizi-en eta belarriprest-en festa.

3. Marko instituzionala. Aspaldi amestutako urratsak gauzatzen hasi dira, bai erakunde publikoen artean (euskararen herriko hiru administrazioen akordioa), bai erakunde publiko eta gizartekoen artean (HPS-Topagunea ardatza aktibaziorako). Marko hau osatu eta egonkortu egin behar da, prozesua baliabidez eta bermez hornitzeko. Erakunde publiko/sozialen egitekoa da baldintzak sortzea hitzunik bidea egin dezan, gero eta erosoago, haizea alde jarrita.

4. Ibilbide planifikatua. Behin bidean elkarrekin abiatuta, ezinbestekoa izango da ibilbidearen mapa adostea: epe jakin bateko helburua (25 urte?), haraino iristeko palankak eta palankariak (funtzio banaketa), tarteko helmugak eta helburuak, neurketa sistema, beharrezko baliabideak...

Lehen bi esparruak emozioekin lotzen dira, batipat, eta inguru hurbilean landu behar dira nagusiki, ohiko harremanen esparruan. Azken biak, aldiz, jakintza eskatzen dute borondateaz gain, eta egituren bidez ekin behar zaie. Alde horretatik, oso lagungarri litzateke gune bat propio sortzea, euskararen erakunde publiko guztiak eta unibertsitateak bilduko lituzkeena, ezagutza zientifikotik marko instituzional bateratua eta plangintza adostua bultzatzeko. ■

Iraultzak ez du beti iraultzen

Edu Zelaieta
IDAZLEA

Belaunaldien arteko tentsioa garai (eta latitude) orotarikoa dela iduri du: gu munduratu baino lehen bazegoen eta, azken orduko hondamendirik ezean, gure mundualdia bukatutakoan ere indarrean egonen da.

Hala agertzen dute denboraren soka luzetik berreskuratzen ahal diren zenbait testigantzak. Alde horretatik, harrigarri bezain argigarri gertatzen da Babiloniako buztinezko ontzi batean idatzita ageri dena, duela lau mila urte inguru idatzi omen zutena: "Gazteria galbidean dabil; gazteak alferrak eta gaizkileak dira, ez dira sekula izango lehengo gazteen parekoak". Arestiko hitzen

osagarri izan litezke hainbat mende geroago (eta beste leku batean) Sokrates filosofoari egozten zaizkionak: "Gure gazteak gaizki hazita daude, luxua besterik ez dute nahi. [...] gurasoei aurre egiten diete eta ez diete errespeturik irakasleei".

Antzeko salaketak aditzen dira XXI. mendean ere. Horietako dezente teknologia berriekin lotzen dira. Edonola ere, Internetek ekarritako iraultzak ez bide du belaunaldien arteko gatazkaren afera irauli: gazteak, honetan ere, forma berria du maiteago zaharrak baino. Gu munduratu baino lehen bezala. Gure mundualdia bukatutakoan bezala. ■